

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:1006

av Isak From m.fl. (S)

Långsiktigt företagande

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten bör överväga möjligheterna att förbättra tillgången till finansiering för företag i tidiga skeden och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten bör överväga möjligheterna att förbättra tillgången till kapital för att om möjligt öka det lokala och regionala ägandet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att underlätta generationsväxling och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Kreativitet och uppfinnande kan inte planeras och styras. När idé- och skaparkraften dyker upp gäller det att fånga upp den. Under den borgerliga regeringens tid vid makten präglades Sverige av kortsiktighet och det fanns i huvudsak bara dyra finansieringssystem, vilket är skadligt, inte bara för den enskilde företagaren utan även för stabiliteten på arbetsmarknaden.

Sveriges ekonomi är inte betjänt av kortsiktiga klipp och skyhöga avkastningskrav. Det behövs idéer och beslut som leder fram till förändring av de regelverk och attityder som gör det svårt att lösa finansieringsfrågan i tidiga skeden av företagsetablering, expansion i mindre företag samt när man som enskild individ vill förvärva ett mindre företag. De lösningar som finns idag innebär i de flesta fall en orimligt hög risk för individen och hämmar därför en positiv utveckling.

Ibland var det kanske bättre förr. Det som var gemensamt för STU (Styrelsen för teknisk utveckling), IUC (Industriellt Utvecklingscentrum) och SIC (Stiftelsen Innovationscentrum) var att de hade fokus på enskilda entreprenörer och uppfinnare. De hade mjuka stöd som bidrag eller villkorslån som hjälpte till så att nya idéer fick en chans att prövas. Dessutom hjälpte de till med rådgivning och finansiering. Idag kan uppfinnare och företagare stånga sig blodiga utan att hitta det mjuka kapital som flertalet idéer behöver i ett startskede av en innovationsprocess.

Många etablerade företag efterfrågar finansieringslösningar för tillväxt och expansion, men lyckas inte hitta någon sådan som är i förenlig nivå med personligt risktagande. Förvärv av företag, i synnerhet vid generationsskifte, försvåras eller avblåses helt på grund av avsaknad av brist på helhetssyn samt brist på överkomliga finansieringsmodeller.

Många privatpersoner lyckas inte hitta finansieringslösningar för start av företag och affärsverksamhet trots att idén till affär bedöms ha hög potential. Många fler individer/entreprenörer, i synnerhet kvinnor, skulle starta företag om den personliga risken kunde reduceras genom bättre offentliga finansieringsmodeller.

Det finns stora erfarenheter av vad som krävs för att en affärsidé eller en företagsexpansion ska bli framgångsrik eller inte. Det som tydligast lyfts fram av lokala och regionala beslutsfattare och företagare är att det saknas smarta finansieringslösningar för mindre företag och privatpersoner som vill satsa på företagsetableringar och expansion. Om vi vill kan vi med säkerhet skapa fler jobb, tillväxt och hållbara konkurrensfördelar i ett antal företag runt om i landet.

Det finns okunskap och svårigheter att skilja på riskfinansiering och riskkapital. Blivande företagare som precis startat sitt företag är mindre intresserade av riskkapital. Riskkapital och riskkapitalister söker säkra investeringar med hög avkastning och är inte intresserade av företag i tidiga skeenden.

Det finns åtskilliga vittnesmål och exempel från företagare runt om i landet om hur man lyckas eller om dem som aldrig fick chansen. Om hur företag tvingats lägga ner på en ort för att det var omöjligt att genomföra ett övertagande inför en generationsväxling.

Vi möter företagare och potentiella företagare, som av olika anledningar inte har kunnat förverkliga sina affärsriktiga investeringar på grund av omöjliga villkor, hindrande regelverk och i en hel del fall bristande industriell affärskompetens hos relevanta finansiärer. Vi anser att staten tillsammans med kommunerna och de lokala företagarna bättre kan samverka för att öka kompetensen i branschen.

Det är inte enbart sunda förvärv som går om intet på grund av bristfälliga finansieringslösningar. Etablering av företag kring nya produkter eller tjänster möter ofta svårigheter. Idén eller satsningen som krävs faller allt för ofta på grund av bristfällig finansiering i det tidiga skedet, från att en företagare eller innovatör har utvecklat, konstruerat och tillverkat de första lösningarna på egen hand, med lokala underleverantörer med stor egeninsats och minimalt stöd från offentliga aktörer.

Det krävs större kapitaltillskott för att etablera tillverkning för serieproduktion. Aktörer som Industrifonden, Almi, Energimyndigheten och bankerna svarar samfällt samma sak: ”Kom igen när produktionen är igång, det här är inte en tillräckligt säker investering i den första etableringsfasen.” Om det visar sig att privatkapitalister och banker fortsätter att felbedöma riskerna och kräva skyhögt avkastning kommer det att skada tillväxten.

Många anställda vill men kan inte ta över, på grund av att banker kräver utförsäljning av inventarier eller maskiner i stället för att ge möjligheten till en generationsväxling eller ny etablering. Det offentliga borde överväga möjligheterna att gå in och fylla det tomrum som inte marknaden klarar av. Det handlar om jobb, stärkt konkurrenskraft och växande företag som vi går miste om varje gång det blir ett onödigt nej. Det får inte finnas några avbrott eller hinder i denna process och då speciellt inte i den första fasen. Det ska vara ett flöde med resurser. Statliga finansieringssystem måste se hela perspektivet från idé till marknad. Aktiviteterna måste vara som ett löpande band med ett antal stationer.

Vi är kritiska till den förra borgerliga regeringens förslag om nystartszoner. Vi vill i stället att staten överväger möjligheterna att förbättra tillgången av finansiering för företag i tidiga skeden. Inte minst i glesbygd är det lokala ägandet viktigt för att öka långsiktigheten i investeringen.

Isak From (S)

Maria Strömkvist (S)

Monica Haider (S)